

PHÁT TRIỂN KINH TẾ BAN ĐÊM Ở VIỆT NAM - NHỮNG GIẢI PHÁP VỀ CHÍNH SÁCH TÀI CHÍNH

Đặng Văn Thanh *

Tóm tắt: Những năm qua, cùng với việc đẩy mạnh phát triển du lịch, nhiều quốc gia trên thế giới quan tâm và triển khai khá mạnh mẽ phát triển kinh tế ban đêm, coi đây là loại hình kinh tế đặc thù hỗ trợ kinh tế địa phương và đặc biệt là kinh tế dịch vụ. Việt Nam là quốc gia có nhiều tiềm năng phát triển kinh tế ban đêm. Năm 2020, Thủ tướng Chính phủ đã ký ban hành Quyết định số 1129/QĐ-TTg phê duyệt “Đề án phát triển kinh tế ban đêm ở Việt Nam” với mục tiêu khai thác tiềm năng phát triển kinh tế ban đêm thông qua thực hiện các giải pháp mang tính đồng bộ. Một trong các giải pháp chính sách rất quan trọng là chính sách tài chính, chính sách đầu tư để kinh tế ban đêm đóng góp tích cực, quan trọng vào tăng trưởng kinh tế, thỏa mãn nhu cầu vật chất và tinh thần của cộng đồng dân cư ở những địa phương có điều kiện cho kinh tế ban đêm phát triển.

Từ khóa: Kinh tế ban đêm, chính sách, đầu tư, tài chính, phát triển.

Summary: In the past years, along with the promotion of tourism development, many countries around the world have paid much attention to and strongly implemented the development of the night economy, considering it as a specific type of economy to support the local economy, especially service economy. Vietnam is a country with great potential for night-time economic development. In 2020, the Prime Minister signed and promulgated Decision No. 1129/QĐ-TTg approving the "Project on developing night economy in Vietnam" with the goal of exploiting the potential of night economic development through practical implementation of present synchronous solutions. One of the very important policy solutions is financial policy, investment policy so that the night economy makes a positive and important contribution to economic growth, satisfying the material and spiritual needs of the community in localities with conditions for night-time economic development.

Keywords: Night economy, policy, investment, finance, development.

Theo nghĩa rộng, kinh tế ban đêm là tất cả các hoạt động xã hội, văn hóa và sản xuất diễn ra trong khung thời gian ban đêm. Theo nghĩa hẹp hơn, kinh tế ban đêm là tập hợp các hoạt động kinh tế, văn hóa diễn ra từ 6 giờ tối hôm trước đến 6 giờ sáng hôm sau, chủ yếu là hoạt động và trải nghiệm mang tính giải trí, tập

trung các lĩnh vực dịch vụ văn hóa, vui chơi giải trí, dịch vụ ăn, uống, mua sắm, du lịch. Có thể thấy, kinh tế ban đêm sẽ góp phần phát triển nền kinh tế, tạo công ăn việc làm, thu nhập cho người lao động và tận dụng tối đa các tài nguyên, nguồn lực tại chỗ để thu hút khách du lịch, tạo động lực mới cho sự phát triển xã hội.

* Trường ĐH KD&CN Hà Nội

Nhận thức chung của các quốc gia trong khu vực Đông Nam châu Á là: *Kinh tế ban đêm được hiểu là những hoạt động trong lĩnh vực dịch vụ văn hóa, vui chơi giải trí, ăn uống, mua sắm,... nhằm phục vụ trực tiếp nhu cầu vật chất, tinh thần của người địa phương và khách du lịch trong khung giờ từ 6 giờ tối hôm trước đến 6 giờ sáng hôm sau.*

Phát triển kinh tế nói chung là sự tăng trưởng kinh tế gắn liền sự hoàn thiện cơ cấu, thể chế kinh tế ở mỗi quốc gia. Phát triển kinh tế ban đêm chính là tăng trưởng các hoạt động kinh tế vào thời gian ban đêm gắn liền với hoàn thiện cơ cấu, thể chế kinh tế ban đêm góp phần phát triển kinh tế - xã hội nói chung, nâng cao chất lượng cuộc sống và thỏa mãn nhu cầu cuộc sống, nhu cầu vật chất, tinh thần của khách vãng lai, khách du lịch và trực tiếp là cộng đồng dân cư trong từng vùng, từng địa phương, từng khu vực.

Rất cần các chính sách, cả vi mô, cả vĩ mô, và phải triển khai một cách đồng bộ các chính sách, cùng với việc tổ chức thực hiện một cách bài bản để kinh tế ban đêm có thể phát triển một cách hiệu quả, bền vững, đạt cho được mục tiêu mang tính bản chất của loại hình kinh tế này. Bài viết, đề cập trực tiếp đến các giải pháp chính sách đầu tư, chính sách tài chính cho sự vận hành và phát triển kinh tế ban đêm ở Việt nam.

Quan điểm về chính sách phát triển kinh tế ban đêm

Sau gần 40 năm (tính từ năm 1986) đổi mới và cải cách, nền kinh tế Việt nam đang trong quá trình chuyển đổi từ kinh tế kế hoạch hóa tập trung sang kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Đó là nền kinh tế thị trường có sự quản

lý, điều tiết của nhà nước, nền kinh tế thị trường chưa đầy đủ. nền kinh tế thị trường mở cửa và hội nhập ngày càng sâu rộng, toàn diện vào kinh tế khu vực và thế giới. Đó là nền kinh tế thị trường đa thành phần, đa sở hữu trong một nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, nhà nước pháp quyền, tam quyền không phân lập, có sự phân công, phân nhiệm và kiểm soát giữa 3 nhánh quyền lực. Kinh tế ban đêm là bộ phận cấu thành hữu cơ của nền kinh tế - xã hội, mang đầy đủ tính chất và đặc trưng của nền kinh tế thị trường, vừa vận hành và tuân thủ theo cơ chế, cấu trúc chung của nền kinh tế thị trường, vừa vận hành theo cơ chế và cấu trúc đặc thù của kinh tế ban đêm. Chính vì vậy, phát triển kinh tế ban đêm ở Việt Nam phải gắn liền với quá trình hoàn thiện cơ cấu, thể chế kinh tế ban đêm, góp phần phát triển kinh tế nói chung, hoàn thiện cơ chế và cơ cấu kinh tế - xã hội nói riêng, đồng thời phải thực sự xuất phát từ nhu cầu, góp phần thiết thực nâng cao chất lượng cuộc sống và thỏa mãn nhu cầu cuộc sống cả về tinh thần, vật chất của cộng đồng dân cư, của nhân dân trong vùng và khách vãng lai.

Về quan điểm, phát triển kinh tế ban đêm phải nằm trong thể chế kinh tế thị trường của Việt Nam, vận hành theo cơ chế của nền kinh tế đa thành phần, đa sở hữu, có sự quản lý của nhà nước, được hưởng và chấp hành mọi chính sách, luật pháp của nền kinh tế thị trường mở cửa và hội nhập của Việt Nam, kể cả các chính sách đặc thù áp dụng cho một số địa phương và khu vực theo Nghị quyết của Quốc hội. Bên cạnh đó, do yêu cầu phát triển của cả nền kinh tế - xã hội, do tính chất đặc thù, do lợi ích và những hạn chế của kinh tế ban đêm, nhà nước cần có chính sách và

cơ chế vận hành riêng mang tính đặc thù cho phát triển kinh tế ban đêm trong cả nước, cũng như ở những vùng, những khu vực, địa phương có tính đặc thù.

Phát triển kinh tế ban đêm phải dựa trên nguyên tắc tôn trọng và hài hòa cả cung và cầu trên thị trường, tuyệt đối không hoặc hạn chế áp đặt tư duy chủ quan của cơ quan quản lý. Vì vậy, cần hiểu rõ, hiểu đúng, hiểu đầy đủ nội dung, tính chất hoạt động và yêu cầu phát triển của kinh tế ban đêm để vận dụng một cách phù hợp nhất, hiệu quả nhất cho từng loại hình kinh tế ban đêm (mua sắm, ẩm thực, giải trí, du lịch, cảm thụ văn hóa,...), cho từng thành phần kinh tế tham gia hoạt động kinh tế ban đêm (nhà nước, tập thể, nhóm, hội, tư nhân, doanh nghiệp, cá nhân trong nước, nước ngoài,...), cho từng địa điểm, từng vùng miền khác nhau (thành phố, thị xã, khu du lịch, nông thôn, miền núi,...).

Những chính sách đầu tư và chính sách tài chính cho phát triển kinh tế ban đêm

Để kinh tế ban đêm phát triển một cách hiệu quả và bền vững, ngoài việc áp dụng và vận dụng linh hoạt, có hiệu quả các chính sách nói chung và chính sách đầu tư, chính sách tài chính đã có, rất cần đề xuất và triển khai đồng bộ các chính sách tài chính phát triển kinh tế ban đêm.

Trước hết, cần có sự thống nhất nhận thức về kinh tế ban đêm. Cần xác định kinh tế ban đêm là bộ phận cấu thành hữu cơ không thể tách rời của nền kinh tế, hoạt động trong cơ chế kinh tế thị trường, mở cửa, hội nhập và môi trường chung của thể chế chính trị - kinh tế Việt Nam. Đặc trưng của kinh tế ban đêm là các hoạt động xã hội, văn hóa và sản xuất diễn ra trong khung thời gian ban đêm, nhằm

mục đích thúc đẩy tiêu dùng trong nước và phát triển du lịch thông qua các hoạt động phát triển dịch vụ văn hóa, vui chơi, giải trí, dịch vụ mua sắm, ăn uống và các hoạt động du lịch, kết nối.

Thứ hai, với kinh tế ban đêm, cần đầu tư cho quy hoạch, tổ chức xây dựng quy hoạch và thực hiện quy hoạch một cách bài bản. Quy hoạch các khu vực phát triển kinh tế ban đêm cần được triển khai sớm, có tính tổng thể và gắn với phát triển kết cấu hạ tầng, bảo đảm điều kiện vệ sinh môi trường, hạn chế tác động của ô nhiễm môi trường, rác thải sinh hoạt,... giảm thiểu các ảnh hưởng, các tác động bất lợi đến cuộc sống của người dân vào ban đêm. Mỗi địa phương, mỗi khu vực cần nghiên cứu và xây dựng mô hình phát triển kinh tế ban đêm phù hợp với điều kiện thực tiễn của mình, đặc biệt phù hợp với khả năng xây dựng các cơ sở hạ tầng hỗ trợ, nguồn lực đầu tư và khả năng huy động, thu hút đầu tư ở từng địa điểm cụ thể, đồng thời phát huy tối đa và khai thác có hiệu quả các lợi thế của vùng, miền, của địa phương (lợi thế về vị trí địa lý, về truyền thống và giá trị văn hóa, lịch sử, đặc sản về ẩm thực, sản phẩm,...).

Trong quá trình xây dựng quy hoạch thời kỳ mới (quy hoạch giai đoạn 2021-2030 và tầm nhìn đến năm 2045), các địa phương cần chú ý tới nội dung phát triển kinh tế ban đêm, cần nghiên cứu kỹ và quy hoạch cụ thể các khu vực, địa bàn, tuyến đường, tuyến phố, bãi biển,... có khả năng phát triển kinh tế ban đêm, các khu vực trung tâm và vệ tinh, các loại hình dịch vụ kinh tế ban đêm chủ yếu,... Vấn đề quy hoạch cần được coi là một trong những điều kiện tiên quyết, đồng bộ với chính sách đầu tư, chính sách tài chính cho loại

hình kinh tế này. Giải pháp quy hoạch về kinh tế ban đêm phải xây dựng một mô hình kinh tế mới cho khu vực, đánh giá tác động của mô hình kinh tế tới khu vực được chọn, đánh giá được tiềm năng của kinh tế ban đêm và xác định được nguồn lực đầu tư cho mô hình kinh tế một cách bài bản nhất, hiệu quả nhất. Quy hoạch cần hài hòa với các điểm đến, hài hòa với các loại hình kinh tế khác để cùng phát triển, không triệt tiêu lẫn nhau và giảm thiểu mọi tác động bất lợi tới người dân sống trong khu vực, trong thời gian kinh tế ban đêm hoạt động. Phải tạo điều kiện tối đa để người dân được tham gia cung cấp dịch vụ, tham gia hoạt động kinh tế ban đêm tại nơi cư trú.

Việc lập quy hoạch phát triển kinh tế ban đêm gồm mô hình, cơ cấu, ngành nghề, lĩnh vực, phạm vi không gian thời gian,... là rất quan trọng để tạo ra những mô hình kinh tế hiệu quả, bền vững, phù hợp với từng địa phương, phù hợp với định hướng phát triển chung của địa phương và thêm nữa là được phát triển hài hòa gắn kết với các điểm đến, với các dịch vụ khác. Nhà nước, các cấp chính quyền địa phương cần đầu tư cả nhân lực, tài lực và trí lực cho xây dựng quy hoạch phát triển kinh tế ban đêm. Có thể vận động cả nguồn xã hội hóa cho công tác quy hoạch, xây dựng mô hình phát triển kinh tế ban đêm. Quy hoạch cần được đưa ra lấy ý kiến của cộng đồng dân cư, trước hết là dân cư trên địa bàn tổ chức không gia kinh tế ban đêm. Cần làm cho người dân thấy hết lợi ích mà họ được thụ hưởng, những phiền toái và trách nhiệm của cư dân, của người tham gia hoạt động kinh tế ban đêm. Cần nghe tiếng nói và tâm tư của họ, cũng như để họ tự nguyện tham gia kinh tế ban đêm với đầy đủ trách nhiệm và sự thoải mái. Chủ động lồng

ghép nội dung phát triển kinh tế ban đêm vào nội dung quy hoạch tổng thể quốc gia, quy hoạch vùng, quy hoạch ngành.

Các địa phương cần đưa nội dung phát triển kinh tế ban đêm vào trong nội dung quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh/thành phố. Trên cơ sở chiến lược, kế hoạch của từng địa phương, cần quy hoạch rõ các khu vực, địa bàn được tập trung phát triển kinh tế ban đêm, các khu vực trung tâm và các khu vực vệ tinh, các chính sách hỗ trợ, ưu đãi của địa phương để thu hút các nhà đầu tư chiến lược, doanh nghiệp, người dân tham gia đầu tư trong các hoạt động và dịch vụ vui chơi, giải trí, mua sắm về đêm.

Nhà nước trung ương và các bộ ngành cần đưa nội dung phát triển kinh tế ban đêm vào nội dung quy hoạch tổng thể quốc gia, quy hoạch vùng và quy hoạch ngành. Nội dung phát triển kinh tế ban đêm (đặc biệt là quy hoạch các khu vực, địa điểm phát triển kinh tế ban đêm) cần gắn chặt với quy hoạch phát triển du lịch và các hoạt động dịch vụ, ăn uống, mua sắm. Phát triển mạng lưới các cơ sở dịch vụ gắn với các khu, điểm du lịch. Chú trọng gắn kết công tác quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế ban đêm với bảo vệ tài nguyên và môi trường. Có quy định khung về quy hoạch phân khu phát triển kinh tế ban đêm thành các khu riêng biệt, gắn với quy hoạch kiến trúc, xây dựng hạ tầng, tổ chức giao thông, đảm bảo an ninh, an toàn đô thị, đảm bảo nguồn điện, nước, hệ thống thu gom, xử lý chất thải,... Phát triển dịch vụ ban đêm không thể lẫn lộn với các khu vực gần trường học, nhà dân.

Thứ ba, Nhà nước cần có chính sách đầu tư hạ tầng cơ sở cho phát triển kinh tế ban đêm. Xây dựng, phát triển kinh tế

ban đêm cần có nền tảng cơ sở hạ tầng đồng bộ: điện, nước, giao thông,...), đảm bảo điều kiện vệ sinh môi trường, hạn chế tác động của ô nhiễm tiếng ồn, rác thải sinh hoạt,... Đây cũng là giải pháp nằm trong tổng thể nhằm giảm thiểu những ảnh hưởng tiêu cực đến an ninh, trật tự của kinh tế ban đêm. Tiêu biểu là hệ thống đường giao thông, cơ sở lưu trú, cơ sở kinh doanh ẩm thực, cơ sở biểu diễn âm nhạc, giải trí, vui chơi có thưởng,... Các loại hình được kết nối trong hạ tầng cơ sở đồng bộ, chặt chẽ sẽ tạo điều kiện cho việc quản lý được minh bạch, rõ ràng, tránh được các nguy cơ xấu phát sinh. Nhà nước cũng cần có hành lang kinh tế, cơ chế, chính sách khuyến khích các doanh nghiệp, đặc biệt là các tập đoàn kinh tế lớn, đầu tư vào khu vực kinh tế ban đêm để mô hình này được triển khai bài bản, chuyên nghiệp, đồng thời khuyến khích và tạo điều kiện để người dân đầu tư cải tạo, xây dựng mới các cơ sở kinh doanh và điều kiện kinh doanh. Nhà nước nên trực tiếp đầu tư.

Thứ tư, đẩy mạnh việc hoàn thiện thể chế về kinh tế ban đêm nhằm nâng cao tính minh bạch và khả năng đoán định của môi trường kinh doanh, tạo điều kiện thuận lợi cho các chủ thể tham gia vào kinh tế ban đêm có điều kiện phát triển. Nghiên cứu, hoàn thiện thể chế về kinh tế, gồm thể chế về tài chính - ngân sách trên cơ sở coi trọng các nguyên tắc của thị trường trong quá trình động viên, phân bổ và sử dụng nguồn lực tài chính trong nền kinh tế.

Quốc hội Việt nam cần hoàn thiện khung khổ pháp luật để đảm bảo cạnh tranh, cạnh tranh lành mạnh, tôn trọng quyền tự do kinh doanh, giảm thiểu tối đa các rào cản, chi phí do quy định và thực thi

pháp luật gây ra; đảm bảo quyền sở hữu tài sản để bảo vệ các chủ thể tham gia vào quá trình sản xuất - kinh doanh, tạo ra của cải vật chất cho nền kinh tế. Cùng với đó, rà soát việc hoàn thiện thể chế về cạnh tranh, quản lý thị trường, ngăn chặn các hành vi gian lận thương mại. Hoàn thiện cơ chế, chính sách phát triển kinh tế ban đêm cũng nằm trong các chính sách và cơ chế chung của nền kinh tế với sự vận dụng phù hợp.

Thứ năm, Nhà nước cần thực hiện hiệu quả vai trò đôn đốc của chính sách tài chính để kiến tạo, hỗ trợ và tạo ra hệ thống động lực, khơi dậy tiềm năng phát triển kinh tế ban đêm thông qua khai thác có hiệu quả các kênh huy động vốn cho doanh nghiệp, như kênh tín dụng, kênh thị trường vốn. Có biện pháp cụ thể xóa bỏ những rào cản về khởi sự doanh nghiệp, khuyến khích các hộ kinh doanh hoạt động trong các ngành nghề, lĩnh vực dịch vụ vào ban đêm chuyển đổi thành doanh nghiệp, giảm quy mô của khu vực kinh tế phi chính thức trong các hoạt động về đêm.

Thứ sáu, đảm bảo những chính sách, những biện pháp can thiệp, hỗ trợ của Nhà nước phải dựa trên nguyên tắc thị trường (cạnh tranh, công khai, minh bạch), sử dụng các công cụ phù hợp với thị trường, cũng như đặc điểm hoạt động của từng nhóm đối tượng. Coi trọng xây dựng môi trường kinh doanh về đêm lành mạnh, minh bạch, ổn định và đảm bảo an toàn, an ninh hơn là chú trọng vào xây dựng các chính sách ưu đãi tài chính cho một nhóm đối tượng.

Thứ bảy, cần có cơ chế hỗ trợ về tài chính cho các đối tượng tham gia hoạt động kinh tế ban đêm. Cơ chế này cần phải được xây dựng dựa trên các tiêu chí rõ ràng, với các cơ chế, giám sát thực thi

phù hợp. Hạn chế những sự khác biệt với hoạt động kinh tế không thuộc kinh tế ban đêm và đều được đối xử bình đẳng, công bằng, không phân biệt. Các chủ thể hoạt động kinh tế ban đêm đáp ứng đủ điều kiện sẽ nhận được hỗ trợ. Chỉ hỗ trợ tài chính cho các doanh nghiệp, các hộ kinh doanh, người lao động tham gia hoạt động kinh tế ban đêm trong những trường hợp đặc biệt, hoặc khi nhận thấy cần tạo ra đòn bẩy tài chính ban đầu để thúc đẩy nhanh phát triển kinh tế ban đêm.

Thứ tám, tập trung hoàn thiện các **cơ chế, chính sách về quản lý** đối với hoạt động kinh tế ban đêm để đảm bảo môi trường kinh doanh an toàn, an ninh và phân cấp mạnh cho địa phương trong việc quản lý và phát triển kinh tế ban đêm. Cần có mô hình tổ chức quản lý kinh tế ban đêm tách biệt với cơ quan chính quyền địa phương hiện hành. Khuyến khích sự tham gia của tư nhân vào hoạt động quản lý và phát triển kinh tế ban đêm ở địa phương...

Thứ chín, đầu tư mạnh mẽ **áp dụng các thành tựu cách mạng công nghiệp 4.0**, trực tiếp là công nghệ thông tin, trong quản lý, bảo đảm khoa học và đồng bộ. Phổ cập hệ thống camera giám sát tới từng nhà dân, các địa điểm công cộng; xây dựng phần mềm quản lý, báo cáo sự cố, điểm nóng trên các thiết bị di động thông minh. Thiết lập lực lượng phản ứng nhanh kết nối với mạng lưới thông tin chung của khu vực nhằm kiểm soát tổng thể, ứng phó khẩn cấp.

Cuối cùng, cần tập trung rà soát, hoàn thiện cơ chế, chính sách tài chính cho phát triển kinh tế ban đêm. Nhà nước trung ương và trực tiếp là các địa phương cần cân đối nguồn lực tài chính ngân sách để đưa ra các chính sách đầu tư, khuyến khích

đầu tư một cách bài bản, đồng bộ để thu hút các nhà đầu tư từ khu vực tư nhân tham gia xây dựng cơ sở hạ tầng cho nền kinh tế ban đêm và đào tạo nguồn nhân lực có chất lượng cho nền kinh tế ban đêm. Cần xem xét, đánh giá và sửa đổi các quy định hiện hành còn chưa phù hợp, các vấn đề bất cập, chồng chéo, thiếu thống nhất và bổ sung thêm các quy định trong lĩnh vực tài chính đối với hoạt động kinh tế ban đêm, bao gồm: sửa đổi các quy định liên quan đến hệ thống tài chính đất đai (định giá đất và thuế đất) theo hướng đảm bảo tính độc lập và khách quan, sát với giá thị trường và có thể so sánh được. Hoàn thiện hệ thống thuế về đất đai để đảm bảo thu đủ, thu hợp lý, bù đắp được các khoản chi ngân sách để đầu tư cho phát triển hạ tầng và dịch vụ công cộng cũng như xây dựng chế tài xử phạt nghiêm, có tính răn đe và quy trách nhiệm đến từng cá nhân khi vi phạm pháp luật tài chính về đất đai. Hoàn thiện các chính sách và cơ chế tài chính thúc đẩy xã hội hóa trong các lĩnh vực giáo dục, y tế, văn hóa,... khuyến khích và tạo điều kiện cho các tổ chức, các doanh nghiệp và cá nhân tham gia vào kinh tế ban đêm bao gồm các chính sách chi cho giáo dục, chính sách học phí, chính sách chi cho văn hóa, văn nghệ, cơ chế quản lý tài chính, chính sách tín dụng và phương thức tiếp cận các nguồn vốn,... Cần quan tâm hơn đến các chính sách hỗ trợ về tín dụng, rà soát các điều kiện để doanh nghiệp, hộ kinh doanh tham gia vào hoạt động kinh tế ban đêm được tiếp cận các nguồn vốn ưu đãi.

Để các doanh nghiệp có thêm nguồn lực đầu tư vào kinh tế ban đêm, Nhà nước cần tiếp tục hoàn thiện khung pháp lý phát triển thị trường trái phiếu doanh nghiệp. Cần có biện pháp cụ thể tháo gỡ khó khăn

và thúc đẩy phát triển thị trường trái phiếu doanh nghiệp, tạo điều kiện tốt nhất cho các doanh nghiệp tham gia nền kinh tế ban đêm có cơ hội được tiếp cận với kênh huy động vốn tiềm năng trong nền kinh tế, trong dân cư. Do đó, sớm đưa chiến lược phát triển tài chính, chiến lược phát triển thị trường chứng khoán giai đoạn 2021-2030 đã được Chính phủ phê duyệt triển khai trong thực tế. Chính phủ cần có giải pháp trình Quốc hội sớm hoàn thiện cơ sở pháp luật để hình thành sàn chứng khoán dành riêng cho start-up nói chung, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp start-up trong nền kinh tế ban đêm có cơ hội tiếp cận kênh huy động vốn mới.

Kinh tế ban đêm gồm rất nhiều loại hình dịch vụ rất phong phú, đa dạng, vì vậy luôn luôn đòi hỏi lao động có tính chuyên nghiệp cao. Nhu cầu nhân lực không chỉ dừng lại ở lao động phổ thông, mà cần lao động chất lượng cao, được đào tạo về nghiệp vụ và kỹ năng, đặc biệt là các đầu bếp, nhân viên nhà hàng, vận chuyển, lái xe, kỹ sư vận hành thiết bị, chuyên gia hỗ trợ công nghệ thông tin,

nghệ sĩ biểu diễn, chuyên gia tổ chức sự kiện, điều hành các lễ hội,...

Tóm lại, phát triển kinh tế ban đêm sẽ góp phần phát triển nền kinh tế, tạo công ăn việc làm, thu nhập cho người lao động và tận dụng tối đa các tài nguyên, nguồn lực tại chỗ để thu hút khách du lịch, tạo động lực mới cho sự phát triển xã hội. Lợi thế của kinh tế ban đêm là thu hút khách du lịch và tạo điểm nhấn, màu sắc cho từng địa phương, từng vùng miền, từng khu vực. Do đó, kinh tế ban đêm cần được đầu tư đa dạng và phong phú, tạo điều kiện tăng khả năng giữ chân được du khách. Từ đó, tạo môi trường thuận lợi cho việc vận hành các hoạt động, dịch vụ kèm theo, thu hút đầu tư vào các loại hình dịch vụ mang tính đặc thù này.

Nhìn tổng thể, kinh tế ban đêm tạo ra guồng quay không ngừng nghỉ để nền kinh tế được vận hành ở tốc độ tối đa. Sự sôi động của kinh tế ban đêm dần trở thành hình ảnh đặc trưng, là biểu tượng về một xã hội năng động, giàu có và phồn thịnh mà các quốc gia phát triển trên thế giới đều hướng tới./.

Tài liệu tham khảo

1. Chính phủ. *Phê duyệt “Đề án phát triển kinh tế ban đêm ở Việt Nam”*. Quyết định số 1129/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ ngày 27/7/2020.
2. Vũ Hoàng Duy (2020), *Chính sách phát triển kinh tế ban đêm tại Hà Nội*. Đề tài nghiên cứu khoa học.
3. TS Phạm thị Tường Văn (2021). *Giải pháp thúc đẩy phát triển kinh tế ban đêm*. Ủy ban Chứng khoán Nhà nước.

Nhận ngày 19/10/2022

Biên tập ngày 22/10/2022

Đăng tháng 11/2022